2025/1788

8.9.2025.

PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2025/1788

(2025. gada 24. jūnijs),

ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav

(pārstrādāta redakcija)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 22. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ([1]),

saskaņā ar īpašo likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Padomes Direktīvā 93/109/EK ([2]) ir jāizdara vairāki grozījumi. Skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.

(2) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 20. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts un 22. panta 2. punkts piešķir Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav, tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem. Šīs tiesības, kas ir arī apstiprinātas arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 39. pantā, konkretizē Hartas 21. pantā noteikto principu par vienlīdzību un diskriminācijas aizliegumu pilsonības dēļ. Tas izriet arī no tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot, kas nostiprinātas LESD 20. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā un 21. pantā un Hartas 45. pantā.

(3) Sīki izstrādāta kārtība tiesību balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai ir izklāstīta Direktīvā 93/109/EK.

(4) Savā 2020. gada ziņojumā par ES pilsonību Komisija uzsvēra, ka ir nepieciešams atjaunināt, precizēt un stiprināt noteikumus par tiesību balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanu ar mērķi nodrošināt, ka ar tiem tiek atbalstīta mobilo Savienības pilsoņu plaša un iekļaujoša līdzdalība. Šajā sakarā un ņemot vērā pieredzi, kas gūta, Direktīvu 93/109/EK piemērojot secīgām vēlēšanām, un izmaiņas, kuras ieviestas ar Līgumu grozījumiem, vairāki minētās direktīvas noteikumi būtu jāatjaunina.

(5) LESD 22. panta 2. punkts neskar LESD 223. panta 1. punktu, kas paredz vienotas Eiropas Parlamenta vēlēšanu kārtības ieviešanu visās dalībvalstīs saskaņā ar visām dalībvalstīm kopīgiem principiem.

(6) Lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav ("Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi"), var izmantot savas tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņi, būtu jāprecizē nosacījumi, kuri reglamentē reģistrāciju vēlēšanās un dalību tajās, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret Savienības pilsoņiem, kas ir attiecīgās dalībvalsts pilsoņi un Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi. Jo īpaši pret Savienības pilsoņiem, kas vēlas balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī, būtu jānodrošina vienlīdzīga attieksme attiecībā uz jebkādiem uzturēšanās periodiem, kuri ir jāizpilda kā nosacījums tiesību izmantošanai, kā arī attiecībā uz pierādījumiem, kas tiek pieprasīti, lai apliecinātu šāda nosacījuma izpildi.

([1]) 2025. gada 17. jūnija atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).
([2]) Padomes Direktīva 93/109/EK (1993. gada 6. decembris), ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (OV L 329, 30.12.1993., 34. lpp.).

(7) Ir jāievēro Savienības pilsoņu brīvība izvēlēties dalībvalsti, kurā piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās, vienlaikus paredzot pasākumus, ar kuriem nodrošina, ka neviens nevar balsot vairāk nekā vienu reizi vai kandidēt vairāk nekā vienā valstī.

(8) Ievērojot starptautiskos un Eiropas standartus, tostarp Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām prasības un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas normas, dalībvalstīm būtu ne tikai jāatzīst un jāievēro Savienības pilsoņu tiesības balsot un kandidēt, bet arī jānodrošina viegla piekļuve to vēlēšanu tiesībām, likvidējot pēc iespējas vairāk šķēršļu dalībai vēlēšanās.

(9) Lai Savienības pilsoņiem būtu vieglāk izmantot to tiesības balsot un kandidēt savā dzīvesvietas valstī, šādi pilsoņi pietiekami savlaicīgi pirms vēlēšanu dienas būtu jāiekļauj vēlētāju sarakstā. Formalitātēm, kas piemērojamas to reģistrācijai, vajadzētu būt pēc iespējas vienkāršām. Lai varētu reģistrēties, vajadzētu pietikt ar to, ka attiecīgie Savienības pilsoņi uzrāda derīgu personas identitātes dokumentu un iesniedz oficiālu deklarāciju, kurā iekļauti elementi, kas apliecina to tiesības piedalīties vēlēšanās. Pēc reģistrācijas Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, būtu jāpaliek vēlētāju sarakstā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Savienības pilsoņiem, kas ir attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, kamēr tie atbilst balsstiesību izmantošanas nosacījumiem. Attiecīgā gadījumā Savienības pilsoņiem vajadzētu spēt sniegt kompetentajām iestādēm kontaktinformāciju, kas minētajām iestādēm ļauj tos regulāri informēt.

(10) Lai gan dalībvalstu kompetencē ir noteikt tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās attiecībā uz pilsoņiem, kas dzīvo ārpus to teritorijas, tam, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tikuši iekļauti to dzīvesvietas dalībvalsts vēlētāju sarakstā, pašam par sevi nevajadzētu būt par pamatu izslēgšanai no vēlētāju saraksta to piederības dalībvalstī attiecībā uz citu veidu vēlēšanām.

(11) Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi un kas vēlas izmantot tiesības kandidēt vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī, vajadzētu noteikt prasību šiem pilsoņiem uzrādīt tos pašus apliecinājuma dokumentus, kurus prasa kandidātiem, kas ir attiecīgās dalībvalsts pilsoņi. Tomēr, lai konstatētu, ka šie pilsoņi var izmantot LESD 20. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā un 22. panta 2. punktā paredzētās tiesības, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai prasīt iesniegt oficiālu deklarāciju, kurā iekļauti elementi, kas vajadzīgi, lai apliecinātu to tiesības kandidēt attiecīgajās vēlēšanās.

(12) Lai atvieglotu to vēlētāju un kandidātu precīzu identifikāciju, kas reģistrēti gan piederības dalībvalstī, gan dzīvesvietas dalībvalstī, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai datos, kurus Savienības pilsoņiem ir jāsniedz, iesniedzot pieteikumu par iekļaušanu vēlētāju sarakstā vai par kandidēšanu dzīvesvietas dalībvalstī, tiek iekļauts arī personas identifikācijas numurs vai derīga personas dokumenta vai ceļošanas dokumenta sērijas numurs.

(13) Savienības pilsoņiem, kam tiesības balsot vai kandidēt atņemtas, pamatojoties uz kompetentās iestādes atsevišķu civiltiesisku vai krimināltiesisku lēmumu, būtu jāliedz izmantot šīs tiesības balsot vai kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt, ka Savienības pilsoņi, kuri iesniedz pieteikumu reģistrēties kā vēlētājiem, iesniedz oficiālu deklarāciju, ar ko apliecina, ka tiem nav atņemtas balsstiesības. Kandidējot savā dzīvesvietas valstī, Savienības pilsoņiem vajadzētu būt pienākumam sniegt paziņojumu, ar ko apliecina, ka tiem nav atņemtas tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

(14) Dzīvesvietas dalībvalstij vajadzētu būt iespējai pārbaudīt, vai Savienības pilsoņiem, kas izteikuši vēlmi izmantot savas tiesības kandidēt, šīs tiesības nav atņemtas to piederības dalībvalstī. Ja dalībvalsts saņem attiecīgu pieprasījumu no dzīvesvietas dalībvalsts, tai būtu jāsniedz vajadzīgais apliecinājums termiņā, kas ļauj efektīvi novērtēt kandidatūras pieņemamību. Personas datus, ar kuriem notiek apmaiņa, var apstrādāt tikai šādā nolūkā. Ņemot vērā to, cik svarīgas ir vēlēšanu tiesības, ja piederības dalībvalsts savlaicīgi nesniedz informāciju par Savienības pilsoņa statusu, tiesības kandidēt dzīvesvietas dalībvalstī nebūtu jāatņem. Gadījumos, kad attiecīgā informācija tiek sniegta vēlāk, dzīvesvietas dalībvalstij, izmantojot attiecīgus pasākumus saskaņā ar tās valsts tiesību aktos noteikto procedūru, būtu jānodrošina, ka Savienības pilsoņiem, kam ir atņemtas tiesības kandidēt savā piederības dalībvalstī, bet kas ir reģistrēti kā kandidāti vai kas jau ir ievēlēti, tiktu liegtas tiesības tikt ievēlētiem vai izmantot mandātu.

(15) Ņemot vērā to, ka pieņemamības procedūra dalībvalstī citas dalībvalsts pilsonim neizbēgami ir saistīta ar administratīviem pasākumiem, kas jāveic papildus tiem, kuri jāveic attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai tādiem Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, kandidēšanas pieteikuma iesniegšanai noteikt termiņu, kas atšķiras no termiņa, kurš tiek noteikts attiecīgās dalībvalsts Savienības pilsoņiem. Jebkādām atšķirībām termiņā būtu jāaprobežojas ar to, kas ir nepieciešams un samērīgs, lai laikus varētu ņemt vērā piederības dalībvalsts sniegto informācijas paziņojumu. Šāda atsevišķa termiņa noteikšanai nebūtu jāietekmē termiņi citu dalībvalstu pienākumiem sniegt paziņojumus, ievērojot šo Direktīvu.

(16) Lai novērstu daudzkārtēju balsošanu vai gadījumus, kad viena un tā pati persona kandidētu vairāk nekā vienu reizi vienās un tajās pašās vēlēšanās, dalībvalstīm būtu jāapmainās ar informāciju, kas iegūta no oficiālajām deklarācijām, kuras sagatavojuši Savienības vēlētāji un Savienības pilsoņi, kam ir tiesības kandidēt. Tā kā pilsoņu identificēšanai dalībvalstis paļaujas uz atšķirīgiem datiem, būtu jāparedz kopīga datu kopa, lai precīzi identificētu Savienības vēlētājus un Savienības pilsoņus, kam ir tiesības kandidēt vēlēšanās, un neļautu tiem balsot vai kandidēt vairāk nekā vienu reizi. Personas datiem, ar kuriem notiek apmaiņa, būtu jāaprobežojas ar minimumu, kas nepieciešams šo mērķu sasniegšanai. Dalībvalstīm būtu jāsniedz informācija pietiekami savlaicīgi pirms vēlēšanu dienas. Dalībvalstīm jāapmainās ar informāciju tā, lai neradītu nevajadzīgu administratīvo slogu savām kompetentajām iestādēm. Neskarot valsts noteikumus par vēlētāju iekļaušanu sarakstā un kandidatūru iesniegšanu, dzīvesvietas valstij būtu jāsāk sniegt pieejamos datus ne vēlāk kā sešas nedēļas pirms vēlēšanu perioda sākuma dienas. Datiem, ar kuriem apmainās dalībvalstis, vajadzētu būt pēc iespējas precīziem un dalībvalstīm vajadzētu spēt tos atjaunināt, ņemot vērā valsts noteikumus par vēlētāju iekļaušanu vēlētāju sarakstā un kandidatūru iesniegšanu.

(17) Informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm, ko veic, lai novērstu daudzkārtēju balsošanu vai gadījumus, kad viena un tā pati persona kandidētu vairāk nekā vienu reizi vienās un tajās pašās vēlēšanās, nevajadzētu liegt to pilsoņiem balsot vai kandidēt cita veida vēlēšanās. Lai atvieglotu saziņu starp valstu iestādēm, dalībvalstīm būtu jānosaka prasība izraudzīties vienu kontaktpunktu šādai informācijas apmaiņai. Komisija iepriekš bija izstrādājusi sistēmu, kas paredzēta tikai dalībvalstu izmantošanai, īstenojot to pienākumu apmainīties ar vajadzīgajiem datiem. Minētā sistēma būtu jāpārņem šajā direktīvā, lai vēl vairāk atbalstītu informācijas apmaiņu starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Šajā sakarā dalībvalstis, apstrādādamas personas datus, rīkosies kā atsevišķi personas datu pārziņi. Minētajai sistēmai būtu jānodrošina dalībvalstīm piekļuve tikai tādu to vēlēšanu teritorijā dzīvojošu Savienības pilsoņu datiem, kuri ir skaidri pauduši vēlmi tikt iekļautiem vēlētāju sarakstos vai kandidēt, un tādu savu pilsoņu datiem, kuri ir skaidri pauduši vēlmi balsot vai kandidēt dzīvesvietas dalībvalstī.

(18) Lai noteiktu atbildību, pienākumus un tehniskos standartus attiecībā uz sistēmas darbību, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 ([3]) IV nodaļu būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([4]).

(19) Informācijas par vēlēšanu tiesībām un procedūrām piekļūstamība ir būtisks elements, lai nodrošinātu LESD 20. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā un 22. panta 2. punktā nostiprināto tiesību efektīvu īstenošanu. Tas jo īpaši nozīmē, ka šāda informācija būtu jādara piekļūstama ne tikai personām ar invaliditāti, bet arī tiem, kam trūkst digitālo prasmju, jo īpaši gados vecākām personām, nodrošinot, ka saziņa nenotiek tikai pa vienu kanālu.

(20) Pienācīgas informācijas trūkums vēlēšanu procedūru kontekstā ietekmē pilsoņus, tiem izmantojot vēlēšanu tiesības, kas ir daļa no viņu Savienības pilsoņu tiesībām. Tas ietekmē arī kompetento iestāžu spēju izmantot savas tiesības un pildīt savus pienākumus. Būtu jānosaka, ka dalībvalstīm ir jāizraugās iestādes, kurām ir īpaša atbildība sniegt atbilstīgu informāciju Savienības pilsoņiem par to tiesībām saskaņā ar LESD 20. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu un 22. panta 2. punktu un valstu noteikumiem un procedūrām attiecībā uz dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās un to rīkošanu. Lai nodrošinātu saziņas efektivitāti, informācija būtu jāsniedz skaidrā un vienkāršā valodā. Tas nozīmē, ka informācija būtu jāsniedz tādā veidā, ko attiecīgā persona saprot vai ko var saprātīgi uzskatīt par tai saprotamu.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(21) Lai uzlabotu vēlēšanu informācijas piekļūstamību, šādai informācijai vajadzētu būt pieejamai, piemēram, vispārēji piekļūstamā tīmekļa vietnē, vismaz vienā citā Savienības oficiālajā valodā, kura nav uzņēmējas dalībvalsts oficiālā valoda, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks skaits Savienības pilsoņu, kas dzīvo tās teritorijā. Tulkojumiem šādās citās valodās vajadzētu būt tikai informatīviem, un tiem nevajadzētu būt nekādām tiesiskajām sekām. Ja rodas jautājumi par minētajos tulkojumos ietvertās informācijas precizitāti, par juridiski saistošu būtu jāuzskata tikai versijas attiecīgās dalībvalsts oficiālajās valodās. Dalībvalstis var lietot dažādas Savienības oficiālās valodas savas teritorijas vai reģionu konkrētajās daļās atkarībā no valodas, ko saprot lielākā to Savienības pilsoņu grupa, kas tajā dzīvo.

(22) Jebkāda atkāpe no šīs direktīvas vispārīgiem noteikumiem jāpamato, ievērojot LESD 22. panta 2. punktu, ar problēmām, kas raksturīgas dalībvalstij, un tai ir jāatbilst Hartas 52. pantā noteiktajām prasībām, tostarp prasībai par jebkādu ierobežojumu attiecībā uz balsstiesībām un tiesībām kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās ir jāparedz tiesību aktos, un uz tiem jāattiecina proporcionalitātes un nepieciešamības principi. Turklāt jebkuram izņēmumam ir jāatbilst Hartas 47. pantam.

(23) Īpašas problēmas varētu rasties dalībvalstī, kurā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas tajā dzīvo, bet nav tās pilsoņi, ir ievērojami virs vidējā. Atkāpes attiecībā uz balsstiesībām ir pamatotas, ja šādi pilsoņi veido vairāk nekā 20 % no kopējā vēlētāju skaita. Šādām atkāpēm būtu jābalstās uz uzturēšanās perioda kritēriju.

(24) Dalībvalstīm, kurās balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas nav attiecīgo dalībvalstu pilsoņi, pārsniedz 20 % no kopējā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaita, kas tajās dzīvo, vajadzētu būt iespējai, ievērojot LESD 22. panta 2. punktu, noteikt īpašus noteikumus attiecībā uz kandidātu sarakstu sastādīšanu.

(25) Jāņem vērā fakts, ka konkrētās dalībvalstīs iedzīvotājiem, kas ir citas dalībvalsts pilsoņi, ir tiesības balsot valsts parlamenta vēlēšanās. Tādējādi atsevišķi šīs direktīvas noteikumi var tikt neievēroti šajās dalībvalstīs.

(26) Statistikas dati par vēlēšanu tiesību izmantošanu un šīs direktīvas piemērošanu var būt noderīgi, lai noteiktu pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu Savienības pilsoņu vēlēšanu tiesību efektīvu izmantošanu. Šādi statistikas dati var palīdzēt izvērtēt pasākumus, kas ieviesti, lai atbalstītu Savienības pilsoņu dalību vēlēšanās, un varētu radīt efektīvākus risinājumus. Jo īpaši statistikas dati par Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību vēlēšanās, ja tādi ir pieejami, piemēram, dati par vēlētāju un kandidātu reģistrāciju un vēlētāju aktivitāti, kā arī agregēti anonimizēti dati par pilsonību, vecumu, valodu un atrašanās vietu, varētu būt noderīgi Savienības un valstu politikas pasākumiem, ar ko atbalsta lielu vēlētāju aktivitāti un atvieglo vēlēšanu tiesību izmantošanu. Šādu datu vākšanu, pilnībā ievērojot piemērojamos datu aizsardzības noteikumus, var veikt, izmantojot *inter alia* apsekojumus vai jebkādas metodes informācijas iegūšanai no publiskiem vai administratīviem avotiem. Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkls varētu atbalstīt šādu procesu, izstrādājot kopīgus atsauces avotus datu vākšanai par Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību vēlēšanās.

(27) Lai uzlabotu datu vākšanu par Eiropas Parlamenta vēlēšanām, ir jāievieš regulāra uzraudzība pār dalībvalstu īstenošanu un ziņošana par to. Komisija atbalsta šādu uzraudzību un ziņošanu, tostarp pietiekami savlaicīgi pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanu datuma izplatot dalībvalstīm anketu par Savienības pilsoņu dalību vēlēšanās. Šī anketa tiek sagatavota sadarbībā ar Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla locekļiem. Vienlaikus Komisijai būtu jānovērtē šīs direktīvas piemērošana un pēc katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums, tostarp šāda novērtējuma rezultāti.

(28) Personas datu vākšana un apstrāde nolūkā sagatavot statistikas datus par Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību vēlēšanās, kā arī šādu datu sniegšana sabiedrībai un Komisijai būtu jāveic, pilnībā ievērojot Regulu (ES) 2016/679 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725 ([5]), tostarp nolūka ierobežojuma, datu minimizēšanas, glabāšanas ierobežojuma un integritātes un konfidencialitātes principus. Jo īpaši, uz personas datu apstrādi statistikas nolūkos būtu jāattiecina atbilstošas garantijas saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 89. panta 1. punktu un Regulas (ES) 2018/1725 13. pantu. Minētajā sakarā dati būtu jākopīgo, izmantojot privātuma aizsardzības tehnoloģijas, kas ir konkrēti izstrādātas šo principu īstenošanai. Šīs direktīvas nolūkā apstrādātie dati būtu jāagregē tādā mērā, ka indivīdus nevar identificēt, un pirms agregēšanas tie būtu jāanonimizē.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

(29) Komisijai nepieciešams veikt pašai savu izvērtējumu par šīs direktīvas piemērošanu saprātīgā termiņā pēc vismaz divām Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

(30) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai prasīt Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, iesniegt konkrētus papildu datus oficiālajās deklarācijās, kuras viņiem jāsniedz saistībā ar savu vēlēšanu tiesību īstenošanu. Lai ņemtu vērā mainīgās valstu prasības un praksi, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai attiecībā uz šādu datu saraksta grozīšanu, tikai pievienojot tam elementus. Visiem pasākumiem, kurus pieņem, īstenojot minēto deleģējumu, vajadzētu būt nepieciešamiem un samērīgiem šīs direktīvas mērķa sasniegšanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([6]). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(31) Kad dalībvalstis ratificēja Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un Savienība noslēdza minēto Konvenciju ar Padomes Lēmumu 2010/48/EK ([7]), tās apņēmās nodrošināt atbilstību minētajai konvencijai. Lai atbalstītu personu ar invaliditāti iekļaujošu un vienlīdzīgu dalību vēlēšanās, kārtībā, ar ko reglamentē to, kā Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, izmanto tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās, būtu pienācīgi jāņem vērā pilsoņu ar invaliditāti un gados vecāku pilsoņu vajadzības.

(32) Personas datiem, ko apstrādā, īstenojot šo direktīvu, piemēro Regulas (ES) 2016/679 un (ES) 2018/1725.

(33) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas 2022. gada 17. janvārī sniedza oficiālus komentārus.

(34) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Hartā, jo īpaši tās 21. un 39. pantā. Tādēļ ir būtiski, ka šī direktīva tiek īstenota saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem, nodrošinot, ka tiek pilnībā ievērotas *inter alia* tiesības uz personas datu aizsardzību, tiesības uz nediskrimināciju, tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās, pārvietošanās un uzturēšanās brīvība un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.

(35) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos būtu jāattiecina vienīgi uz tiem noteikumiem, kuri, salīdzinot ar iepriekšējām direktīvām, ir grozījumi pēc būtības. Pienākums transponēt noteikumus, kas nav mainīti, izriet no iepriekšējām direktīvām.

(36) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņiem III pielikuma B daļā noteikto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī direktīva paredz sīki izstrādātu kārtību, kādā Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav ("Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi"), var tajā izmantot savas tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

2. Nekas šajā direktīvā neietekmē katras dalībvalsts noteikumus attiecībā uz to šīs dalībvalsts pilsoņu tiesībām balsot un kandidēt, kas dzīvo ārpus tās vēlēšanu teritorijas.

([6]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.
([7]) Padomes Lēmums 2010/48/EK (2009. gada 26. novembris) par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.).

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) "Eiropas Parlamenta vēlēšanas" ir tiešas vispārējas Eiropas Parlamenta pārstāvju vēlēšanas saskaņā ar Aktu par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, kurš pievienots Padomes 1976. gada 20. septembra Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, Euratom ([8]) ("Vēlēšanu akts");

2) "vēlēšanu teritorija" ir dalībvalsts teritorija, kurā saskaņā ar Vēlēšanu aktu un tā ietvaros saskaņā ar dalībvalsts vēlēšanu tiesībām Eiropas Parlamenta locekļus ievēl attiecīgās dalībvalsts tauta;

3) "dzīvesvietas dalībvalsts" nozīmē dalībvalsti, kurā Savienības pilsonis dzīvo, bet kuras pilsonis tas nav;

4) "piederības dalībvalsts" ir dalībvalsts, kuras pilsonis ir Savienības pilsonis;

5) "Savienības vēlētājs" ir jebkurš Savienības pilsonis, kam ir tiesības piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī saskaņā ar šo direktīvu;

6) "Savienības pilsonis, kam ir tiesības kandidēt" ir jebkurš Savienības pilsonis, kam ir tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī saskaņā ar šo direktīvu;

7) "vēlētāju saraksts" ir visu to vēlētāju oficiālais reģistrs, kuriem ir tiesības balsot noteiktajā vēlēšanu apgabalā vai iecirknī, ko sastāda un atjaunina kompetenta iestāde saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu tiesībām vai iedzīvotāju reģistru, ja tas norāda tiesības balsot;

8) "atsauces datums" ir diena vai dienas, no kuras Savienības pilsoņiem saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu tiesībām jāatbilst prasībām, lai varētu balsot vai kandidēt attiecīgajā valstī;

9) "oficiāla deklarācija" ir attiecīgās personas deklarācija, kurā esošas kļūdas gadījumā šo personu var sodīt saskaņā ar piemērojamām valsts tiesībām.

3. pants

Nosacījumi, kas reglamentē tiesības balsot un kandidēt

Jebkurai personai, kas atsauces datumā:

a) ir Savienības pilsonis LESD 20. panta 1. punkta nozīmē; un

b) nav dzīvesvietas dalībvalsts pilsonis, bet atbilst tiem pašiem nosacījumiem attiecībā uz tiesībām balsot un kandidēt, ko attiecīgā dalībvalsts ar tiesību aktu izvirza saviem pilsoņiem,

ir tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, ja vien šīs tiesības nav tai atņemtas, kā noteikts 6. un 7. pantā.

Ja ir noteikts minimāls laikposms, cik ilgi dzīvesvietas dalībvalsts pilsoņiem jābūt bijušiem pilsoņiem, lai kandidētu, tiek uzskatīts, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, ir izpildījuši šo nosacījumu, ja tie bijuši dalībvalsts pilsoņi tikpat ilgu laikposmu.

4. pants

Aizliegums balsot vairāk nekā vienu reizi vai kandidēt vairāk nekā vienā dalībvalstī

1. Savienības vēlētāji izmanto savas tiesības balsot vai nu dzīvesvietas dalībvalstī, vai savā piederības dalībvalstī. Persona nedrīkst vienās un tajās pašās vēlēšanās balsot vairāk kā vienu reizi.

2. Persona nedrīkst vienās un tajās pašās vēlēšanās kandidēt vairāk nekā vienā dalībvalstī.

([8]) OV L 278, 8.10.1976., 5. lpp.

5. pants

Dzīvesvietas prasības

Ja, lai balsotu vai kandidētu, dzīvesvietas dalībvalsts pilsoņiem jābūt pavadījušiem noteiktu minimālu laikposmu kā iedzīvotājiem attiecīgās dalībvalsts vēlēšanu apgabalā, tad uzskatāms, ka Savienības vēlētāji un Savienības pilsoņi, kam ir tiesības kandidēt, izpildījuši šo nosacījumu, ja tie tādu pašu laikposmu dzīvojuši citā dalībvalstī. Šo pantu piemēro neskarot nekādus konkrētus noteikumus attiecībā uz uzturēšanās ilgumu noteiktā vēlēšanu apgabalā vai iecirknī.

6. pants

Neatbilstība

1. Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav, un kam ar atsevišķu tiesas nolēmumu vai administratīvu lēmumu ar noteikumu, ka pēdējam var piemērot tiesiskās aizsardzības līdzekļus, saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vai piederības dalībvalsts tiesību aktiem ir atņemtas tiesības kandidēt, nevar izmantot šīs tiesības Eiropas Parlamenta vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī.

2. Dzīvesvietas dalībvalsts pārbauda, vai Savienības pilsoņiem, kas izteikuši vēlēšanos tajā izmantot tiesības kandidēt, piederības dalībvalstī šīs tiesības nav atņemtas ar atsevišķu tiesas nolēmumu vai administratīvu lēmumu ar noteikumu, ka pēdējam var piemērot tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

3. Piemērojot šā panta 2. punktu, dzīvesvietas dalībvalsts paziņo piederības dalībvalstij par 10. panta 1. punktā minēto deklarāciju. Šajā nolūkā atbilstīgo un pieejamo informāciju piederības dalībvalsts jebkādā pienācīgā veidā sniedz piecu darbdienu laikā, sākot no paziņojuma saņemšanas brīža, vai, ja iespējams, īsākā termiņā, ja tā lūgusi dzīvesvietas dalībvalsts. Šāda informācija var ietvert tikai ziņas, kas absolūti nepieciešamas šā panta īstenošanai, un to var izmantot tikai šim mērķim.

Pat ja dzīvesvietas dalībvalsts informāciju nesaņem noteiktajā termiņā, kandidātam tomēr ļauj piedalīties.

4. Ja sniegtā informācija padara par spēkā neesošu deklarācijas saturu, dzīvesvietas dalībvalsts, neatkarīgi no tā, vai tā saņem informāciju noteiktajā termiņā vai vēlāk, veic atbilstīgus pasākumus saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem, lai liegtu attiecīgajai personai kandidēt vai, ja tas nav iespējams, liegtu šai personai vai nu tikt ievēlētai, vai arī izmantot mandātu.

5. Dalībvalstis norāda kontaktpunktu, kuram uzdots saņemt un pārsūtīt informāciju, kas vajadzīga 3. punkta piemērošanai. Tās paziņo Komisijai kontaktpunkta nosaukumu un kontaktinformāciju un jebkuru atjauninātu informāciju vai izmaiņas attiecībā uz to. Komisija izveido kontaktpunktu sarakstu un dara to pieejamu dalībvalstīm.

7. pants

Aizliegums balsot

1. Dzīvesvietas dalībvalsts var pārbaudīt, vai Savienības pilsonim, kas izteicis vēlēšanos tajā izmantot savas tiesības balsot, piederības dalībvalstī šīs tiesības nav atņemtas ar atsevišķu civiltiesisku vai krimināltiesisku lēmumu.

2. Piemērojot šā panta 1. punktu, dzīvesvietas dalībvalsts var paziņot piederības dalībvalstij par 9. panta 2. punktā minēto deklarāciju. Šajā nolūkā atbilstīgo un parasti pieejamo informāciju piederības dalībvalsts sniedz laikus un pienācīgā veidā; šāda informācija var ietvert tikai ziņas, kas absolūti nepieciešamas šā panta īstenošanai, un to var izmantot tikai šim mērķim. Ja sniegtā informācija padara par spēkā neesošu deklarācijas saturu, dzīvesvietas dalībvalsts veic atbilstīgus pasākumus, lai liegtu attiecīgajai personai balsot.

3. Piederības dalībvalsts laikus un pienācīgā veidā var iesniegt dzīvesvietas dalībvalstij jebkādu informāciju, kas nepieciešama šā panta īstenošanai.

8. pants

Izvēles brīvība balsot dzīvesvietas dalībvalstī

1. Savienības vēlētāji izmanto savas tiesības balsot dzīvesvietas dalībvalstī, ja tie izteikuši šādu vēlēšanos.

2. Ja dzīvesvietas dalībvalstī piedalīšanās vēlēšanās ir obligāta, Savienības vēlētājiem, kas izteikuši vēlēšanos balsot attiecīgajā dalībvalstī, ir pienākums balsot.

II NODAĻA

TIESĪBU BALSOT UN KANDIDĒT IZMANTOŠANA

9. pants

Iekļaušana vēlētāju sarakstā un izslēgšana no tā

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ļautu Savienības vēlētāju, kas izteicis vēlēšanos reģistrēties kā vēlētājs, iekļaut vēlētāju sarakstā pietiekami savlaicīgi pirms vēlēšanu dienas.

2. Savienības vēlētāji, lai to vārds tiktu iekļauts vēlētāju sarakstā, iesniedz tādus pašus dokumentus kā vēlētāji, kas ir pilsoņi. Tie uzrāda arī oficiālu deklarāciju, kas satur šādus elementus:

a) to vārdu, uzvārdu, valstspiederību, dzimšanas datumu un vietu, un adresi dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu teritorijā;

b) attiecīgā gadījumā – vēlēšanu apgabalu vai iecirkni to piederības dalībvalstī vēlētāju sarakstā, kurā pēdējo reizi iekļauts to vārds; un

c) paziņojumu, ka tie izmantos savas tiesības balsot tikai dzīvesvietas dalībvalstī.

3. Dzīvesvietas dalībvalsts var prasīt arī, lai Savienības vēlētāji:

a) uzrāda derīgu personu apliecinošu dokumentu;

b) savā deklarācijā, kas noteikta šā panta 2. punktā, norāda:

i) ka tiem nav atņemtas tiesības balsot savā piederības dalībvalstī;

ii) attiecīgā gadījumā – personas identifikācijas numuru, ko piešķīrusi piederības dalībvalsts vai dzīvesvietas dalībvalsts;

iii) piederības dalībvalsts izdotā personu apliecinoša dokumenta vai ceļošanas dokumenta veidu un sērijas numuru;

iv) deklarācijas datumu; un

v) savu kontaktinformāciju, piemēram, tālruņa numuru vai e-pasta adresi;

c) norāda datumu, no kura tie bijuši šīs dalībvalsts vai citas dalībvalsts iedzīvotāji.

4. Savienības vēlētāji, kas iekļauti vēlētāju sarakstā, tur paliek ar tādiem pašiem nosacījumiem kādi ir vēlētājiem, kas ir pilsoņi, līdz brīdim, kad tie pieprasa, lai tos izslēdz no saraksta, vai līdz brīdim, kad tos izslēdz, jo tie vairs neizpilda tiesību balsot izmantošanas prasības. Ja ir spēkā noteikumi, saskaņā ar kuriem pilsoņiem paziņo par šādu izslēgšanu no vēlētāju saraksta, šos noteikumus tādā pašā veidā piemēro Savienības vēlētājiem.

5. Dalībvalstis 2. punktā minētajai deklarācijai var izmantot I pielikumā iekļauto veidni.

6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 20. pantu, lai grozītu šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minēto sarakstu, vienīgi pievienojot tam elementus.

10. pants

Kandidāta reģistrācija

1. Iesniedzot pieteikumu kandidēt, Savienības pilsoņi uzrāda tādus pašus apliecinājuma dokumentus kā kandidāti, kas ir pilsoņi. Tie uzrāda arī oficiālu deklarāciju, kas satur šādus elementus:

a) to vārdu, uzvārdu, valstspiederību, dzimšanas datumu un vietu, pēdējo adresi piederības dalībvalstī un adresi dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu teritorijā;

b) paziņojumu, ka tie nekandidē Eiropas Parlamenta vēlēšanās nevienā citā dalībvalstī;

c) attiecīgā gadījumā – vēlēšanu apgabalu vai iecirkni to piederības dalībvalstī vēlētāju sarakstā, kurā pēdējo reizi iekļauts to vārds; un

d) paziņojumu, ka tiem ar atsevišķu tiesas nolēmumu vai administratīvu lēmumu ar noteikumu, ka pēdējam var piemērot tiesiskās aizsardzības līdzekļus, nav atņemtas tiesības kandidēt piederības dalībvalstī.

2. Dzīvesvietas dalībvalsts var prasīt arī, lai Savienības pilsoņi, kam ir tiesības kandidēt:

a) uzrāda derīgu personu apliecinošu dokumentu;

b) savā deklarācijā kas noteikta 1. punktā, norāda:

i) attiecīgā gadījumā – personas identifikācijas numuru, ko piešķīrusi piederības vai dzīvesvietas dalībvalsts;

ii) piederības dalībvalsts izdotā personu apliecinoša dokumenta vai ceļošanas dokumenta veidu un sērijas numuru;

iii) deklarācijas datumu; un

iv) savu kontaktinformāciju, piemēram, tālruņa numuru vai e-pasta adresi;

c) norāda datumu, no kura tie bijuši kādas dalībvalsts pilsoņi.

3. Dalībvalstis 1. punktā minētajai deklarācijai var izmantot II pielikumā iekļauto veidni.

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 20. pantu, lai grozītu šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto sarakstu, vienīgi pievienojot tam elementus.

11. pants

Lēmums par reģistrāciju un tiesiskās aizsardzības līdzekļi

1. Dzīvesvietas dalībvalsts savlaicīgi un skaidrā un vienkāršā valodā informē attiecīgo personu par lēmumu, kas pieņemts par minētās personas pieteikumu par iekļaušanu vēlētāju sarakstā vai par lēmumu attiecībā uz attiecīgās personas kandidēšanas pieteikuma pieņemamību.

2. Ja Savienības pilsonim tiek atteikta iekļaušana vēlētāju sarakstā vai Savienības pilsoņa kandidēšanas pieteikums tiek noraidīts, attiecīgajai personai ir tiesības uz tiesisku aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti piešķir tiem vēlētājiem un personām, kurām ir tiesības kandidēt, kas ir tās pilsoņi.

3. Ja Eiropas Parlamenta vēlēšanu vēlētāju sarakstos vai kandidātu sarakstos ir ieviesušās kļūdas, attiecīgajai personai ir tiesības uz tiesisku aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti piešķir tiem vēlētājiem un personām, kurām ir tiesības kandidēt, kas ir tās pilsoņi.

4. Dalībvalstis skaidri un savlaicīgi informē attiecīgo personu par 1. punktā minēto lēmumu un par 2. un 3. punktā minētajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

12. pants

Informācijas sniegšana

1. Dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas iestādes, kuras ir atbildīgas par nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tiek savlaicīgi informēti par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlētāju vai kandidātu reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka iestādes, kas izraudzītas, ievērojot 1. punktu, savlaicīgi dara pieejamu šādu informāciju reģistrētiem Savienības vēlētājiem un reģistrētiem Savienības pilsoņiem, kam ir tiesības kandidēt:

a) pēc pieprasījuma – to reģistrācijas statusu;

b) vēlēšanu datumu un balsošanas veidu un vietu;

c) attiecīgos noteikumus par vēlētāju un kandidātu tiesībām un pienākumiem, tostarp tos noteikumus, kas attiecas uz aizliegumiem, nesaderībām un sankcijām par vēlēšanu noteikumu pārkāpumiem, jo īpaši tiem, kas attiecas uz daudzkārtēju balsošanu;

d) veidus, kā iegūt papildu informāciju par vēlēšanu organizāciju, tostarp par kandidātu sarakstiem.

3. Informāciju par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlētāju vai kandidātu reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanām un 2. punktā minēto informāciju dara pieejamu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1724 ([9]) 9. panta 1. punkta kvalitātes prasībām vienā vai vairākās dzīvesvietas dalībvalsts oficiālajās valodās..

Vispārīga informācija par Eiropas Parlamenta vēlēšanu rīkošanas valsts satvaru, tostarp vēlētāju un kandidātu reģistrācijas nosacījumiem, vēlēšanu datumu un to, kā un kur balsot, ir arī pieejama vismaz vienā citā Savienības oficiālajā valodā, ko lielā mērā saprot Savienības pilsoņi, kas dzīvo tās teritorijā. Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1724 12. pantu dalībvalstis var prasīt Komisijai sniegt palīdzību saistībā ar šādiem tulkojumiem. Šādi tulkojumi ir tikai informatīvi, un tiem nav juridisku seku.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka informācija par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlētāju vai kandidātu reģistrāciju Eiropas Parlamenta vēlēšanām un 2. punktā minētā informācija tiek darīta piekļūstama jo īpaši personām ar invaliditāti, izmantojot piemērotus saziņas līdzekļus, veidus un formātus.

13. pants

Informācijas apmaiņas mehānisms

1. Dalībvalstis pietiekami savlaicīgi pirms vēlēšanu dienas apmainās ar informāciju, kas savākta, ievērojot 9. un 10. pantu. Šim nolūkam, neskarot valstu noteikumus par vēlētāju iekļaušanu vēlētāju sarakstā un kandidatūru iesniegšanu, dzīvesvietas dalībvalsts ne vēlāk kā sešas nedēļas pirms Vēlēšanu akta 10. panta 1. punktā minētā vēlēšanu perioda pirmās dienas sāk sniegt minēto informāciju piederības dalībvalstij. Dzīvesvietas dalībvalsts savā vēlētāju reģistrā arī norāda reģistrācijas datumu – pieprasījumiem, kas izdarīti pēc šīs direktīvas transponēšanas datuma. Piederības dalībvalsts saskaņā ar valsts tiesību aktiem veic attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās pilsoņi nebalso vairāk nekā vienu reizi vai nekandidē vairāk nekā vienā dalībvalstī.

2. Piederības dalībvalsts nodrošina, ka 1. punktā minētie pasākumi neliedz tās pilsoņiem balsot vai kandidēt cita veida vēlēšanās.

3. Komisija nodrošina sistēmu, kas atbalsta dalībvalstu apmaiņu ar 1. punktā minēto informāciju. Sistēma ļauj dzīvesvietas dalībvalstīm sniegt minēto informāciju šifrētā veidā.

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1724 (2018. gada 2. oktobris), ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 (OV L 295, 21.11.2018., 1. lpp.)

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679 noteiktu tehniskos standartus 3. punktā minētās sistēmas darbībai un atbildību un pienākumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 19. panta 2. punktā.

14. pants

Īpaši balsošanas līdzekļi

Dalībvalstis, kas Eiropas Parlamenta vēlēšanās nodrošina iepriekšējas balsošanas, balsošanas pa pastu, elektroniskās balsošanas vai balsošanas internetā iespējas, nodrošina minēto balsošanas metožu pieejamību Savienības vēlētājiem ar līdzīgiem nosacījumiem, kādi piemērojami to pilsoņiem.

15. pants

Statistikas datu sniegšana

Dalībvalstis dara iespējamu attiecīgo statistikas datu vākšanu par Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās un šādus datus, ja tie ir pieejami, sniedz sabiedrībai un Komisijai.

III NODAĻA

ATKĀPES UN PĀREJAS NOTEIKUMI

16. pants

Atkāpes

1. Ja konkrētā dalībvalstī balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas tajā dzīvo, bet nav tās pilsoņi, pārsniedz 20 % no kopējā balsstiesīgo Savienības pilsoņu, kas ir attiecīgās valsts pilsoņi, un balsstiesīgo Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, kuri tajā dzīvo, šī dalībvalsts, atkāpjoties no 3., 9. un 10. panta, var:

a) ierobežot Savienības vēlētāju tiesības balsot, nosakot šīs tiesības tikai tiem, kas šajā dalībvalstī dzīvojuši minimālo laikposmu, kurš nevar pārsniegt piecus gadus;

b) ierobežot Savienības pilsoņu tiesības kandidēt, kuriem ir šādas tiesības, nosakot šīs tiesības tikai tiem, kas šajā dalībvalstī dzīvojuši minimālo laikposmu, kurš nevar pārsniegt desmit gadus.

Pirmā daļa neskar attiecīgos pasākumus, ko šī dalībvalsts var veikt attiecībā uz kandidātu sarakstu sastādīšanu, un kas paredzēti to Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, integrācijai.

Tomēr uz Savienības vēlētājiem un Savienības pilsoņiem, kam ir tiesības kandidēt, kuriem, tādēļ, ka tie dzīvo ārpus savas piederības dalībvalsts, vai šādas uzturēšanās ilguma dēļ, nav tiesību balsot vai kandidēt savā piederības dalībvalstī, neattiecas pirmajā daļā noteiktie uzturēšanās ilguma nosacījumi.

2. Ja dalībvalsts tiesību akts paredz, ka citas dalībvalsts pilsoņiem, kas tajā dzīvo, ir tiesības vēlēt šīs dalībvalsts parlamentu, un šim nolūkam tos var iekļaut šīs dalībvalsts vēlētāju sarakstā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā vēlētājiem, kuri ir tās dalībvalsts pilsoņi, pirmā dalībvalsts, atkāpjoties no šīs direktīvas, var atturēties no 6. līdz 13. panta piemērošanas šādiem pilsoņiem.

3. Komisija 18 mēnešus pirms katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā tā novērtē, vai attiecīgajām dalībvalstīm joprojām ir pamatota izņēmuma statusa piešķiršana, ievērojot LESD 22. panta 2. punktu, un tā ierosina jebkādu vajadzīgo pielāgojumu veikšanu.

Dalībvalstis, kas lūdz piemērot atkāpes saskaņā ar 1. punktu, sniedz Komisijai visu nepieciešamo pamatojuma informāciju.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

17. pants

Ziņošana

1. Sešu mēnešu laikā pēc katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām katra dalībvalsts nosūta Komisijai informāciju par šīs direktīvas piemērošanu tās teritorijā. Ziņojumā iekļauj statistikas datus par dalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās, jo īpaši, ja tie ir pieejami, par Savienības vēlētāju un Savienības pilsoņu, kam ir tiesības kandidēt vēlēšanās, dalību un tās atbalstam veikto pasākumu kopsavilkumu.

2. Viena gada laikā pēc katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

18. pants

Izvērtēšana

Divu gadu laikā pēc 2034. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām Komisija novērtē šīs direktīvas piemērošanu un sagatavo izvērtējuma ziņojumu par tajā ietverto mērķu sasniegšanā panākto progresu. Šajā izvērtēšanā iekļauj arī pārskatu par 13. panta darbību.

19. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

20. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 9. panta 6. punktā un 10. panta 4. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no 2025. gada 28. septembra.

3. Padome jebkurā laikā var atsaukt 9. panta 6. punktā un 10. panta 4. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo Padomei.

6. Saskaņā ar 9. panta 6. punktu un 10. panta 4. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Padomei, Padome nav izteikusi iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām Padome ir informējusi Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

7. Eiropas Parlamentu informē par Komisijas pieņemtajiem deleģētajiem aktiem, jebkādiem iebildumiem, kas par tiem izteikti, vai par to, ka Padome ir atsaukusi pilnvaru deleģēšanu.

21. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis līdz 2027. gada 29. septembrim pieņem un publicē normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 9. panta 2. un 4. punkta, 10. panta 1. punkta, 11. panta 1., 3. un 4. punkta, 12. panta, 13. panta 1., 2. un 3. punkta, 14. un 15. panta un 17. panta 1. punkta prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis paredz minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu, kas atcelta ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

22. pants

Atcelšana

Direktīvu 93/109/EK ar IV pielikuma A daļā minētās direktīvas grozījumiem atceļ no 2027. gada 30. septembra, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem III pielikuma B daļā noteikto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos.

Atsauces uz atceltajām direktīvām uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu IV pielikumā.

23. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

1.–8. pantu, 9. panta 1. un 3. punktu, 10. panta 2. punktu un 11. panta 2. punktu piemēro no 2027. gada 30. septembra.

24. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 2025. gada 24. jūnijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

I. NIEMCZYCKI

I PIELIKUMS

Oficiālas deklarācijas, ko iesniedz Savienības vēlētāji, veidne

Es …… (vārds un uzvārds) svinīgi un patiesi apliecinu, ka

šāda informācija ir pareiza:

Valstspiederība	
Dzimšanas vieta	
Dzimšanas datums	
Identifikācijas numurs, ko piešķīrusi piederības dalībvalsts (attiecīgā gadījumā) (*)	
Piederības dalībvalsts izdota personu apliecinoša dokumenta vai ceļošanas dokumenta veids un tā sērijas numurs (kā alternatīva, ja nav pieejams identifikācijas numurs) (*)	
Adrese dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu teritorijā	
Piederības dalībvalsts vēlēšanu apgabals vai iecirknis vēlētāju sarakstā, kurā esmu pēdējoreiz bijis reģistrēts (attiecīgā gadījumā)	
Tālruņa numurs (*)	
E-pasta adrese (*)	

Es plānoju izmantot savas tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās tikai …… (dzīvesvietas dalībvalsts nosaukums).

Es esmu dzīvojis(-usi) …… (dzīvesvietas dalībvalsts nosaukums)…….. (laikposms) (*)

Datums (*)	
Paraksts	

(*) Tikai tad, ja to paredz valsts tiesību akti.

II PIELIKUMS

Oficiālās deklarācijas, ko iesniedz Savienības pilsoņi, kam ir tiesības kandidēt, veidne

Es …… (vārds un uzvārds) svinīgi un patiesi apliecinu, ka

šāda informācija ir pareiza:

Valstspiederība	
Dzimšanas vieta	
Dzimšanas datums	
Pēdējā adrese piederības dalībvalstī	
Identifikācijas numurs, ko piešķīrusi piederības dalībvalsts (attiecīgā gadījumā) (*)	
Piederības dalībvalsts izdota personu apliecinoša dokumenta vai ceļošanas dokumenta veids un tā sērijas numurs (kā alternatīva, ja nav pieejams identifikācijas numurs) (*)	
Adrese dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu teritorijā	
Piederības dalībvalsts vēlēšanu apgabals vai iecirknis vēlētāju sarakstā, kurā persona pēdējoreiz bijusi reģistrēta (attiecīgā gadījumā)	
Tālruņa numurs: (*)	
E-pasta adrese: (*)	
Datums, no kura esmu bijis(-usi) piederības dalībvalsts pilsonis(-e) (*)	

Es nekandidēju Eiropas Parlamenta vēlēšanās nevienā citā dalībvalstī.

Man nav atņemtas tiesības kandidēt manā piederības dalībvalstī.

Datums (*)	
Paraksts	

(*) Tikai tad, ja to paredz valsts tiesību akti.

III PIELIKUMS

A daļa

Atceltā direktīva ar grozījumiem tajā

(minēti 20. pantā)

Padomes Direktīva 93/109/EK	(OV L 329, 30.12.1993., 34. lpp.)
Padomes Direktīva 2013/1/ES	(OV L 26, 26.1.2013., 27. lpp.)

B daļa

Termiņi transponēšanai valsts tiesību aktos

(minēti 20. pantā)

Direktīva	Transponēšanas termiņš
Direktīva 93/109/EK	1994. gada 1. februāris
Direktīva 2013/1/ES	2014. gada 28. janvāris

IV PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Direktīva 93/109/EK	Šī direktīva
1.–8. pants	1.–8. pants
9. panta 1. punkts	9. panta 1. punkts
9. panta 2. punkta ievadvārdi	9. panta 2. punkts
9. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunkts	—
9. panta 3. un 4. punkts	9. panta 3. un 4. punkts
—	9. panta 5. punkts
10. panta 1. un 2. punkts	10. panta 1. un 2. punkts
—	10. panta 3. punkts
11. panta 1. un 2. punkts	11. panta 1. un 2. punkts
—	11. panta 3. punkts
—	11. panta 4. punkts
12. panta 1. punkts	12. panta 1. punkts
—	12. panta 2. punkts
—	12. panta 3. punkts
—	12. panta 4. punkts
13. pants	13. panta 1. punkts
—	13. panta 2. punkts
—	13. panta 3. punkts
—	13. panta 4. punkts
—	13. panta 5. punkts
—	14. pants
—	15. pants
14. pants	16. pants
15. pants	—
—	17. panta 1. punkts

Direktīva 93/109/EK	Šī direktīva
16. pants	17. panta 2. punkts
—	18. pants
—	19. pants
—	20. pants
17. pants	21. pants
—	22. pants
18. pants	23. pants
19. pants	24. pants
—	I–IV pielikums